

Zagreb, 24. kolovoza 2011.

Hrvatska agencija za poštu i elektroničke komunikacije
Jurišićeva 13
10000 Zagreb

Predmet: Prijedlog izmjena po javnom pozivu za prikupljanje prijedloga izmjene Standardne ponude Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa u dijelovima koji se odnose na uvjete i cijene za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa internetu na temelju FttH tehnologije

Poštovani,

B.net Hrvatska d.o.o. kao operator elektroničkih komunikacija se zahvaljuje Hrvatskoj agenciji za poštu i elektroničke komunikacije (*dalje u tekstu: HAKOM*) na mogućnosti davanja prijedloga u svezi izmjene Standardne ponude Hrvatskog Telekoma d.d. za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa u dijelovima koji se odnose na uvjete i cijene za uslugu veleprodajnog širokopojasnog pristupa internetu na temelju FTTH tehnologije (*dalje u tekstu: Standardna ponuda ili SP*).

Prije upuštanja u sam meritum ove ponude, želimo naglasiti kako pojedine cijene koje se navode unutar ponude za FttH pristup (aktivacija korisnika, neosnovani kvar itd) treba uskladiti s prijašnjim raspravama i svojevrsnim postignućima pri pružanju usluga bitstreama preko ADSL-a.

Nadalje, u samom tekstu Standardne ponude predlažemo izmijenu dijela članka 5.4. kojeg navodimo kako slijedi:

Cjenik mjesečnih naknada za veleprodajni širokopojasni pristup Internetu na temelju FTTH tehnologije uz Regionalni i Nacionalni pristup T-Com mreži:

- (1) (*Obrisan stavak*).
- (2) Pojedina cijena mjesečne naknade za pojedinačni veleprodajni širokopojasni pristup određena je prema metodi „maloprodajna cijena minus određeni postotak“ (R-X%) za svaku pojedinu pristupnu brzinu dostupnu u maloprodaji T-Coma, i to u odnosu na ukupnu maloprodajnu cijenu T-Coma za pojedinačni širokopojasni pristup na svjetlovodnoj pristupnoj mreži.
- (3) Veleprodajni širokopojasni pristup na temelju FTTH tehnologije dostupan je pod uvjetom ugovaranja minimalne količine od jednog bloka od 500 pojedinačnih pristupa. Blok predstavlja grupu pojedinačnih pristupa koji mogu biti proizvoljno locirani bilo gdje na teritoriji RH. Realizirani dio bloka (spojeni korisnici) plaćaju se na mjesečnoj osnovi, prema važećem cjeniku. Nerealizirani dio bloka plaća se na mjesečnoj osnovi ali s počekom (grace period) od

12 mjeseci. Pojedinačni širokopojasni pristupi unutar jednog bloka mogu biti različitih pristupnih brzina.

- (4) Nakon realizacije inicijalnog bloka (500 korisnika) za veleprodajnu širokopojasnu uslugu na temelju FTTH tehnologije pojedinačni veleprodajni širokopojasni pristup bit će dostupan i za zahtjeve/otkaz po komadu, pod uvjetom da Operator korisnik ima u zakupu minimalno 500 pojedinačnih pristupa.
- (5) Preprodaja pojedinačnog veleprodajnog širokopojasnog pristupa je zabranjena.
- (6) Postotak X umanjenja od maloprodajne cijene T-Com-a mijenja se u ovisnosti o broju aktivnih pojedinačnih pristupa, čime je obuhvaćen količinski popust.
- (7) Postotak umanjenja od maloprodajne cijene T-Com-a određen je ovisno o broju aktivnih pojedinačnih pristupa i to kako slijedi:

Broj zakupljenih pojedinačnih pristupa	500	2000	5000
Postotak umanjenja X	40%	45%	50%

popust se primjenjuje ovisno o ukupnoj količini aktivnih pojedinačnih pristupa unutar pojedinog razreda (od 500 do 1999 40%; od 2000 do 4999 45%; i od 5000 i više 50%)

- (8) Izračun cijene mjesečnih naknada za pojedinačni veleprodajni širokopojasni pristup na temelju FTTH tehnologije:

Brzina FttH pristupa	R-40%	R-45%	R-50%
do 4096/256kbit/s	74,84	68,61	62,37
do 10240/512kbit/s	124,03	113,69	103,36
do 20480/768kbit/s	197,80	181,31	164,83
do 30/1Mbit/s	222,00	203,50	185,00
do 50/2Mbit/s	301,96	276,80	251,64

PDV nije uključen u gore navedene cijene

- (9) Po završetku analize ovog tržišta cijene za pojedinačni veleprodajni širokopojasni pristup na temelju FttH tehnologije bit će korigirane shodno istome.
- (10) Navedeni uvjeti i cijene mjesečnih naknada za pojedinačni veleprodajni širokopojasni pristup Internetu na temelju FTTH tehnologije dostupni su pod uvjetom prethodne dostave T-Comu bankarske garancije od strane Operatora korisnika sukladno stavku (19) iz poglavlja 6. ove Standardne ponude.

DODATNO OBRAZLOŽENJE

Model koji je predložen u SP nelogičan je i pun diskriminirajućih odredbi s namjerom postavljanja strukturnih barijera na tržištu i ostvarivanja tkzv. regulatornih praznika.

Prijedlog obveze pružanja pristupa na optičkoj parici

Shodno Pravilniku o tehničkim i uporabnim uvjetima za svjetlovodne distribucijske mreže tražimo da se na svim područjima gdje su dostupni FttH priključci, omogući Operatorima Korisnicima pristup u distribucijski čvor svjetlovodne distribucijske mreže koja se koristi za FttH priključke.

Isto tako, smatramo da HT mora ispoštivati članke 8. i 20. citiranog pravilnika te dokaz o istome mora biti uvjet za pružanje usluga putem FttH. Dakle, novoizgrađene mreže moraju proći tehnički pregled i dobiti potvrdu HAKOM-a da su realizirane u skladu s relevantnim pravilnicima, prije nego se puste u komercijalnu uporabu.

Smatramo da za pružanje najma optičke parice treba također postaviti inicijalni blok od 500 korisnika, a sama cijena optičke parice ne bio smjela iznositi više od 52,33 kn/mjesečno.

Primjedbe na predloženi model

Blokovi od 500, 2000 i 5000 korisnika uz navedene male koeficijente X (umanjenja maloprodajne cijene reguliranog poduzetnika, odnosno operatora) sigurna su i dobro osmišljena formula po kojoj Operator Korisnik uvijek posluje s gubitkom. Osobito u uvjetima u kojima unaprijed plaća garantirane količine, iako u tom trenutku još uvijek raspolaže s nerealiziranim priključcima, ujedno trpeći i druge rizike operativnog poslovanja.

Ovakav pristup ne garantira podijelu rizika već generiranje gubitaka Operatora korisnika. Naime, u konkretnom slučaju blokovi su postavljena zapreka ulasku na tržište maloprodaje kojom se, osim destimulacije novih poduzetnika, i svim postojećim operatorima umanjuje želja za pružanjem usluga na maloprodajnom tržištu.

Uzevši u obzir kako je blok nespacificiran u zemljopisnom smislu nemoguće je ocjenjivati dosege ovakve zapreke. Ipak, ako se već poseže za blokovima kao načinom zaštite HT-a pri ulaganju, onda treba uzeti u obzir najšire moguće tržište u zemljopisnom smislu, ono Republike Hrvatske da bi cijeli pregled uopće imao ikakav smisao. Valja napomenuti kako blokovi od 2000 i 5000 priključaka ne mogu biti u potpunosti iskorišteni ukoliko se primjenjuje mjerilo razumno efikasnog poduzetnika, a da se pri tome predloženim načinom ne generiraju znatni gubitci uz predložene veleprodajne cijene. To je nemoguće s obzirom na vrijeme sklapanja i prestanka pretplatničkog ugovora, a tako i u smislu ostvarene prodaje na već dostatno zasićenim tržištima. Razuman poduzetnik bi mogao očekivati jedva 75 postotnu uspješnost, što u konkretnom slučaju dovodi do potpunog uklanjanja marže poduzetnika na maloprodajnom tržištu. Štoviše, dolazi do dodatnog opterećenja za sve operatore korisnike koji pristanu na ovakav prijedlog HT-a.

U konkretnom slučaju, ukoliko uvažimo ovaj prezentirani model mogli bi se dovesti da imamo regulirano i ozakonjeno istiskivanje cijena, što bi bilo bez poznatog presedana. Vrlo je izvjesno kako bi se pokazalo da razlika u cijeni pristupa mreži koja se obračunavaju konkurentima na uzlaznom tržištu i cijene koju HT

obračunava za svoje maloprodajne usluge nije dostatna da bi razumno efikasan pružatelj usluga na silaznom tržištu mogao ostvariti financijski pozitivan rezultat da bi poslovao na trajnoj i samostalnoj osnovi (*takvi kriteriji postupanja poduzetnika na silaznom, maloprodajnom tržištu mogu se vidjeti, među ostalim, i u odluci Općeg suda Europske unije od 30. studenoga 2000. u predmetu T-5/97 Industrie des Poudres Sphériques SA v Commission of the European Communities*).

Opisanim načinom „*de facto*“ nepostojanja marži HT bi bio u poziciji u odnosu na potencijalne ulaznike i postojeće operatore na možebitnom maloprodajnom tržištu, odraziti svoj položaj na citiranoj razini kroz neprestano podizanje svojih cijena prema potrošačima, i to iznad konkurentne razine, a da time ne privuče nove poduzetnike da uđu na tržište niti nudeći mogućnost opstanka postojećim poduzetnicima.

Dodatna opasnost ovakve ponude jest što bi ukoliko bude prihvaćena, dovela HT u položaj da postupi protivno pravilima o tržišnom natjecanju uz odobrenje HAKOM-a. Time bi i mogućnost zaštite operatora korisnika bila značajno umanjena i procesno otežana.

Podjela u faze unutar kojih se može manipulirati s različitim pristupima, cijenama i modelima dodatno cijeli process čini složenim i time onemogućava bilo kakvu kontrolu nad HT-om. Stoga sve operatore treba tretirati na isti način od prvog dana.

Iz navedenih razloga postojanje faza kao niti predloženi sustav umanjena cijene (tj. marži, cijene veleprodaje) za operatore nije u skladu s općim ciljevima pravila o zaštiti tržišnog natjecanja niti doprinosi zaštiti hrvatskih potrošača.

Troškovna simulacija prijedloga HT-a iz koje je vidljiva njegova neodrživost

Kako bismo bolje prezentirali naše viđenje i predložene izmjene, u nastavku dajemo primjer u kojem smo pretpostavili slijedeće:

- Zanimarujemo sve početne troškove koje Operator korisnik ima u prvim mjesecima pokretanja usluge;
- Zanimarimo investiciju u rad, opremu, promociju itd.;
- Zanimarene su svi troškovi aktivacije;
- U promatranom trenutku, Operator korisnik ima 2000 korisnika spojenih preko FttH pristupa;
- Pristupne brzine svih korisnika su 10Mbps;
- Nema dodatnih troškova za VLAN-ove (promatramo samo broadband uslugu);
- Koristi se regionalni pristup, 100 Mbps po regiji mjesni vodovi zakupljeni od HT-a;
- Trošak koji ima Operator korisnik za povezivanje ZG - druga županija kad zakupljuje kapacitete veće od 1 Gbps iznosi 5000 kn za 100 Mbps za razliku od one koju bi platio HT-u za međuzupanijski vod (100 Mbps - 60000 kn mjesečno);
- U kolonama „HT međuzupanijski vodovi računa se cijena međuzupanijskog voda 100 Mbps = 60.000kn (članak 5.2 ove SP).

Uz sve gore navedene pretpostavke, dolje navodimo omjer troškova i dobiti na mjesečnoj razini Operatora Korisnika iz kojeg je razvidno kako je iznijeti prijedlog neskrivena agenda nove monopolizacije svih tržišta elektroničkih komunikacija:

	HT prijedlog (R-17%)		Bnet prijedlog (R-45%)	
	Bnet linkovi do regija	HT međužup vodovi	Bnet linkovi do regija	HT međužup vodovi
Broj korisnika	2000	2000	2000	2000
Cijena pojedinačnog pristupa	171,58	171,58	113,69	113,69
Trošak za BS po korisniku	343.151,29	343.151,29	227.389,41	227.389,41
vodovi (4*100M reg)	92.000,00	240.000,00	92.000,00	240.000,00
Direktni trošak ukupno	435.151,29	583.151,29	319.389,41	467.389,41
Prihod prema HT maloprodajnoj cijeni (206,72/sub)	413.440,00	413.440,00	413.440,00	413.440,00
DOBIT	-21.711,29	-169.711,29	94.050,59	-53.949,41

Završne primjedbe

Završno, ponavljamo kako raspetljavanje optičke parice, u skladu s objavljenim pravilnikom o svjetlovodnim distribucijskim mrežama treba biti omogućeno od prvog dana.

U svrhu kontrole izvedenih mreža i zaštite ljudske sigurnosti (posebno spriječiti moguća oštećenja vida), potrebno je da svaka mreža prođe tehnički pregled i dobije potvrdu da je ispravna PRIJE nego započne komercijalni rad (bilo za korisnike HT-a ili korisnike drugih Operatora).